

6. 16:14 Vaba mikrofon

Lembit Kaljuvee

Härra juhataja! Head kolleegid! Ma ei tulnud siia pulti sellepärast, nagu Valeri Korb küsis, et kas hakkad ka kandideerima europarlamenti nimekirjas. Ega mitte ka sellepärast, nagu ütles üks teine kolleeg, et Lemps, mine räägi ära, miks sina üksi oled jäänud parteituks, et kõik demokraadid on läinud ja sidunud ennast teiste, nüüd juba võimuparteidega. Mind tõi siia pulti mure meie maavarade ja selle pärast, kuidas riigikogulased ja meie valitsus nendesse suhtuvad. Ma olin reedel koos kahe kolleegiga TTÜ-s geoloogiakonverentsil, aprillikonverentsil. Seda konverentsi on geoloogid iga aasta korraldanud. Seekord esines seal 22 teadlast, alates väga väärivatest akadeemikutest ja lõpetades magistrantidega. Nende kõikide suust ja hingest kõlas valu ja mure meie maavarade tuleviku pärast. Me teame, et Eesti on maavarade poolest vaene, kui me võrdleme sellega, mis on Venemaal või Norras. Aga kui me oma maavara n-ö tarmukalt ja õigesti uurime ja kasutame, siis on ta kahtlemata meie rahva rikkuse allikas ja järjepidevuse tagaja.

Toon teile mõned katked sellest, mis nendest 22 sõnavõtust kõlama jäi, koos väikeste kommentaaridega, mis sisaldavad minu sõnumit Riigikogule ja meie riigi üldsusele. Põhimõtteliselt on geoloogid, teadlased seisukohal, et paraku on olukord aastaks 2014 selline, et meie maapõueressursside otstarbekaks, teadmispõhiseks haldamiseks on riik asjad unarusse jätnud. Enamgi – öeldakse, et riik suretab geoloogia välja. Sellist sõnastust kasutas Ene Kadastik, kes on Eesti alaline esindaja Euroopa Liidu juures, teadlane, geoloog. Eesti suhtumine, meie valitsuse suhtumine, Riigikogu suhtumine maavaradesse on selline, et ärme uurime. Meil ei ole isegi riiklikku maavarade strateegiat, mis on olemas enamikus Euroopa riikides. Meil ei ole ka riiklikku uurimisorganisatsiooni, kes igakülgelt, geoloogilistest aspektidest lähtudes meie maavarasid uuriks. Kui me räägime näiteks fosforiidist, siis mis meil praegu fosforiidi kohta on? Me ei ole 22 iseseisvusaasta jooksul sellega tegelnud, tegelikult me teame 50% nendest varudest – me räägime, et me teame. Mis puutub põlevkivisse, siis ka põlevkivivarud on meil kehvasti uuritud, sest 20 aasta jooksul me sellega tegelnud ei ole. Küll on aga Eesti Energia, meie riigiorganisatsioon, kulutanud 42 miljonit selleks, et uurida Utah' põlevkivi. Me ei saa siin Eestis seda uurida, sellepärast et poliitikud oma lolluses, vabandage väljenduse eest, oma häälteahnuses teevad selliseid otsuseid, nii nagu on tehtud Nabalas, nii nagu kirjutati sisse koalitsioonlepingusse. See ei ole riigimehelik käitumine ja selline ei tohi meie riigi suhtumine olla. Tuleb teha riiklik geoloogiakeskus, kes tõesti igakülgelt neid asju uuriks. Aitäh teile!